

GAZETĂ TRANSILVANIEI.

Gazetă ese de 2 ori: Joia și Duminecă, Foișor, cindu condeu ajutoriale. — Pretiul: pe 1 anu 10 fl., pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tiere este 12 fl. v. a. pe unu anu său $\frac{2}{3}$ galbini mon. sunătorie.

Anul XXXVI.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenți. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 81.

Brasovu 6 Novembre 25 Octobre

1873.

Brasovu 5 Noembre n. 1873.

III. Libertatea constituției maghiare.

Dupa scirile cate le avem, advocatul Ar. Densusianu si astazi se afla in inchisorile dela Mușresiu Osiorheiu.

Prenderea densului este pentru maghiari unu actu politico-diplomaticu, era pentru noi romanii o cestiune de viatia natiunale.

Impregiurările, in care ne aflam, sunt seriose, seriosi, solemnii si adunci trebuie se fia si pasii nostri, ce avem se-i intreprindem de adi inainte facia cu natiunea maghiara, ca-ci amu ajunsu la punctul, unde se intorce o fōia in istoria nostra, si dela actele noastre venitōrie are se depinda fericirea ori nefericirea, viatia ori mōrtea nostra natională.

Pentru că se vedem, ca guvernul maghiar se incercă a urmari teoreia „de valachorum progenie e stirpe delenda“ se revenim la faptul penale, ce i se impulta advocatului Densusianu.

Densulu este acusatu pentru turburarea linis- cei publice (Közcsend háborítás) prin propunerile sale primele de consiliul municipal alu Fagarasului.

Ne aducem cu totii bene amente, ca aceste propunerii se referea la dreptul publicu, la cestiunile de limba, de autonomia municipale si provinciale.

Vine acumu intrebarea, ca desbaterea cestiunilor de dreptul publicu in catu se pota ea califică de fapta penale.

Cestiunea acēsta este usioru de resolvit, in data ce vomu consideră lucrul din adeveratul punct de vedere.

In unu statu absolutisticu orce lege si ordinatiune nu pota servī de obiectu alu discusiunei publice, cetatianilor nu le este iertat a cercā nici causele si nici efectele loru, cu atatu mai pu- cinu a dechiară in publicu o lege de necorespun- diatoria său asupritória.

In unu statu constitutionale inse ori ce lege este numai effluxul voitiei poporului, elu combina situatiunea, judeca efectul si urmarile legilor si are dreptul de a discutā, modifică său delaturā o legă său alta dupa placul seu.

Avendu acestea inaintea ochilor se intielege de sene, ca intr'unu statu constitutionale ori si cine-si pota dā liberu parerea sa despre o legă său alta; si pota esprime dorint'a de modifcare ori delaturare totale a unei legi ori si candu.

Unde statulu este impartit in provincie, ter- ritoria său municipia politice, immediat dupa pote- rea legislativa, compete acestora dreptu si in me- sura mai mare corporatiunilor municipali, pentru ca ele reprezentă voit'a poporului in territoriul respectiv in orce cause de dreptu, si pentru ca ele sunt poterea a dō'a legislativa pentru acestu territoriu.

Orce statu constitutionale concede provincielor si municipalor respective desbaterea ori caror cestiuni politice; le permite in privint'a acēsta a face reprezentatiuni la guvern si la legislativa, le con- cede in specialu discutarea unei legi in atat'a, in catu municipiale in modulu aratatu mai susu, nu numai potu face propunerii de crearea unor legi noue, dera potu esprime si dorint'a de schimbarea ori delaturarea totale e legilor esistente si despre acestea se aduca concluse in adunarile sale.

Cu atatu mai multu dreptu au municipiale fa- cia cu ordinatiunile ministeriale, cari ei paru a fi fora sprijinu in multumirea poporului. —

In orce statu constitutionale o ordinatiune mi- nisteriale nu are potere de lege adusa prin legisla- tiva, ca-ce ministrul pota gresi chiaru in contra le- gilor, ca errare humanum est, de acea corporatiu- nile municipialor politice nu numai ca au dreptu se scarmene ordinatiunile ministrului, deca suntu con- formatisate binelui poporului, ma vediuram ca totu odata se denega si efectuarea loru, deca municipiul o cugeta de illegale si atunci ministrul pota se efectueze respectarea ordinatiunei sale numai pre calea legislativei. Acēsta e urmarea opositiunei u- nui municipiu in contra unei ordinatiuni ministeriali in statele adeverat constitutionali, si unde intra forti'a in contra opositiunei legale constitutionali, ore cum se pota numi unu asemenea passu? —

Despoticu ori tiranu, ori dōra parintescu si impartiale? — —

Diet'a Ungariei se va readuna pe diu'a in 8 Novembre.

Dietelete provinciale ale Cislaitaniei suntu con- vocate pentru 24 a lunei.

Officios'a „Montags-Revue“ din Vien'a nu de multi vorbindu de posibilitatea restauratiunei burbonilor in Franci'a, declara ca Austri'a nu are a se teme de acēsta restauratiune, ba din contra o considera de o garantia de pace mai multu pentru Europ'a. Totu-oata a aparutu si in „Diurnal des Débats“ din Parisu unu articulu in sensulu acesta. In urm'a acestoru espectoratiuni officios'e lumea, cu deosebirea cea francesa, incepù a crede totu mai multu, ca Austri'a in adeveru sus- tiene candidatur'a contelui de Chambord. Intr'aceea sosi Victoru Emanuel la Vien'a si fū pri- mitu cu „entusiasmu“, mai eri visită imperatulu Germaniei Wilhelm cu Bismark curtea de Vi- en'a si acesti'a fura primiti acola „cunu entusiasmu inca si mai mare — nespusu.“ De alta parte se scie, ca nici regele Italiei nici imperatulu Germaniei nu voiescu restauratiunea burbonilor cu Fran- ci'a, pentru ca ambii se temu de agitatiunea lumiei catolice prin regele viitoru burbonu, care i-ar' bagă binisioru in cornu de capra. Interesantu e acum'a, ca cu totē ca s'a proclamatu amicit'a intre Wil- helm, Victoru Emanuelu, Franciscu Iosifu si chiaru si Czarulu Alessandru, prin insusi organulu viiu alu imperatului Germaniei cu ocassiunea toastului tienutu la prandiulu de curte din Vien'a, burbonistii francesi totu mai sustienu, ca imperatulu Austriei este aplecatu restauratiunei, va se dica in punctulu acesta de cea mai mare in- semnatate nu consimte cu regentii amici. Acēsta inse nici-decumu nu-o potu intielege foile nemtiesci prusace din Vien'a, fiindu ca dicu ele, relatiunea amicala cu Germania nu érta pe imperatulu Aus- triei se voiésca ce nu voiesce betranulu Wilhelm. Curiosu lucru, cu totē aceste monarchistii francesi credi firmu, ca curtea si aristocrati'a austriaca au simpatii pentru restauratiune, numai partit'a domnitōre nemtiesca este contra ei si contele Andrassy, ca amicu ce e lui Bismark, nu se simte aplecatu contelui de Chambord fia inse cumu va fi, nu cont. Andrassy va decide in cestiunea acēsta, ci resultalulu luptei intre republicanii si monarchisti va otari cestiunea regimului francesu.

Interesantu e, ca pre candu monarchistii affirma ca majoritatea deputatilor va vota pentru ei, republi- canii asicura seriosu ca majoritatea va fi a loru. Se vedem!

Processulu lui Bazaine decurge inca mereu si interessulu facia de elu remase inca totu asia de viiu. Acuma urmează ascultarea martorilor, care ofera momente interesante la cari vomu mai reveni inca, dēr' martorii depunu mai cu séma ceea ce s'a referit deja in reportulu generalului Reviere. Fiindu martorii forte multi, ascultarea loru va tiené inca catu va timpu.

Principele Fridericu de Hohenzollern fratele celu mai teneru alu principelui Carolu, scriu diurnalele francese, a mersu in congediu de 6 septemanii la Bucuresci unde voiesce mai cu séma se se ocupe cu invetiarea limbei romane. „D. N.“ scrie despre acēst'a: „Casatoria princ. Corolu a re- masu pana aci fora urmasi barbatesci si pentru a- cea s'au esprimat de repetite ori dorint'a in cer- curile militare ale Romaniei, că princ. Fridericu Carolu se primăscă o comanda in armata, spre a se apropiā asiā cu totulu de tiēr'a romana si de re- latiunile romane.“ —

Monitoriul Romaniei din 7/29 Octombrie cu- prinde decretulu de convocarea camerilor in sesi- une ordinara pentru diu'a de 15 Noembre. Si a sinodului pe 15 Oct.

Epistola deschisa catra „Kron- städter Zeitung.“

Noi suntem vecini, ne vedem pe fia-care di, pentru ca ne nascem in aceeasi oficina. Cu totē acestea, redactiunile noastre, că si cumu „Kr. Ztg.“ ar' esfi in Berolinu, era „Gazet'a“ la Turinu. Nu avem a face nici in clinu nici in maneca unii cu altii. Adeverat simbolu alu separatismului sasescu si romanescu din asiā numitulu Fundus regius. Numai uneori, forte raru, trecundu unii pe langa altii, ne cotim, ne inboldim, fara că se ne mai dicem Pardon Messieurs! Unii că si altii, ne- amu dedat cu asemenea ghiolduri.

Este ince unu punctu, pe care ori-candu ilu atengemu, sémena că si cumu ai lovī pe cineva cu plag'a din scol'a vechia preste buriculu degetelor; te dōre amaru, ca-ci unghiile au reintratu in carne. Acelu punctu este: onorea nationale.

„Kronst. Zeitung“ camu are pasiunea de mai multi ani incóce, că se reproduca din alte diarie sciri si faime despre vieti'a sociale si politica a romanilor, fara că se aiba vre-unu criteriu despre adeverulu loru, fara că se reflecte, ca despre acestu popor se respondescu inadensu si forte desu, multime de faime tendentiōse, care adeca -si au scopulu loru precurgetatu, tientorii departe, său cumu ati dice Dv., „von grosser Tragweite.“ Unu articlu de natur'a acestora reprosuserati dvōstra si in nr. 170 din 31 Octobre pe pagin'a 2 semico- lón'a 3. Se vede ca Dv. ati fostu sedusi de au- toritatea unor diarie „Ellenor“ et „Kelet“ si a unor ómeni că dr. C. Cseh, că Franciscu Koos, Adamu Váradi si des... dr. Iosifu Oroszhegyi *),

*) Aceasta dupace fusese destituitu din functi- unea statului romanescu pentru misiile sale, a intratu in servitiu turcescu, de unde asemenea fū destituitu, si asiā s'a reintorsu acasa că vai de elu,

carii toti au scrisu cate verdi si uscate despre si in contra elementului romanescu. Anume in anul acesta, d. Cseh descriindu impressiunile caletoriei sale din România, a facutu una descoperire mai importanta de catu a lui Chrîstoforu Columbu, ca adăea partită „Albiloru“ nu ar' fi liberale, ci ca liberalismulu este numai eminentele meritu alu Rosiloru. De aci „Kelet“ -si ia ocasiune de a defaimă nu numai pe ambele partite, pe Alb'a si pe Rossi'a, ci pe toti romanii fora destinctiune, sustinendu, ca acestu poporu este fără intolerante, si éta pentru ce:

Romanii nu suferu infientarea unei reuniuni maghiare in Bucuresci, cu titlu „Hunnia.“

Romanii in a. 1869 n'au suferit esirea unei Gazeze maghiare in Bucuresci, pentruca Ioanu Ghic'a a cerutu cautiune 500 galbini, care s'a si despusu; inse pucinu dupa aceea „Bukuresti Magyar Közlöny“ totu a moritu.

Cost. Rosetti a chiamatu la sine pe fostulu parochu calvinescu Franc. Koos, care (o dice „Kelet“) eră presiedente la unele reuniuni unguresci, si 'ia disu: Dta domnule esti prea bunu patriotu ungurescu; noue inse nu ne convine patriotismulu D-tale.

Mich. Cogalniceanu pre candu eră ministru, a gonitu pre acelu Koos din România.

Romanii numescu pe ungurii ceangai din Moldova, „romani de religiunea romano-catholica,“ éra pe ungurii reformati ii numescu calvini.

Romanii din tôte partile sunt tirani pe intrecute.

Rosii aduna impregiuru de sine pe tribunii din Ardealu; Albii nu agitădă pe facia in contra integritatiei Ungariei, incolo inse se'i dai pe toti.....

„Kronst. Ztg.“ se revolta in contra colossaleloru minciuni si calumnii accumulate de exbaronulu Orbán (dupa tata secuiu, dupa mama turcu) in carte sa scrisa despre Tiér'a Bársei. Asiá este, manjurile lui Orbán coprindu pe langa unele adeveruri, multime nenumerata de minciuni. Apoi cumu de „K. Ztg.“ nu observă, ca „Kelet“ in artic. reprobusu rivalisédia, se intrece in minciuni cu turculetiulu Orbán. Aici ne aducemu amente de una sententia a fericitului O' Connell, care tienea, ca in tiér'a loru minciun'a turcésca trece de superlativulu tuturor minciuniloru, séu adeca ceea ce in Bucuresci se denota cu unu terminu fără expressivu grecoromanescu: Moftu. Ce mai mofturi lelițio lei!

Romanii n'au suferit Hunnia? S'a infinitiatu; déra cine se o sustienă? Se'i dè gubernulu subvențiune? Da, pre cata dau si ungurii la Reuniunile cele romanesci.

Romanii n'au suferit in a. 1869 esirea unei gazete unguresci in capital'a loru? Dara ungurii ce au facutu? Preste una suta si mai bine de ani, ei n'au suferit se intre incóce nici macaru unu breviariu (Breviarium) si ori-ce carte de rogatiune, tiparita aerea, decatu numai in Buda, si ca de exceptiune, si cu mari greutati, cate ceva in Sibiu si in Blasius. Abia in a. 1862 ministeriulu Schmerling a redicatu acelu blasphemus de pre literatur'a romanescă si acea infamia a despotismului de pre natiune. Déra ce? In acelasiu anu 1869 ministeriulu ungurescu a poruncit u se se confisca tôte portretele principelui Carolu I, indata la vama, la intrare. S'au si confiscat, chiaru si aici in Brasovu diece exemplarie. Déra cine eră aceia, carii publică in a. 1869 Gazeta unguresca in Bucuresci? Era suditi straini, Koos et Oroszhegyi, inemici turbati ai elementului romanescu si totu-odata nisce ingrati miserabili. Oroszhegyi mancă pane romanescă că fisicu platitu de statu in districtulu Focsani, si in acea calitate publică neincetatu minciunile cele mai infame in „Kolozsv. Közlöny“ despre romani si guberniulu loru. Koos a vediutu bine, cu ce generositate Elen'a Domn'a soci'a lui Alexandru Ioanu I a pusu fundamentu la beseric'a cea nouă calvinescă din Bucuresci, si a daruitu dens'a si altii sute de galbini acelei secte, si totusi nu

incetă a 'si bate jocu de romani in acelasiu „K. Közlöny,“ alu carui redactoru eră unu archi-inemicu, anume Dozsa. In fine gubernulu romanescu astădespre acele impertinentie ale susu-numitiloru redactori. Asiá ce mirare, dăca cutare ministru romanescu le-a vorbitu cevasi mai seriosu? Cu tôte acestea, Gazet'a unguresca a esitu in Bucuresci, si ea nu a morit de persecutiuni, ci a morit numai de hectica, pentru ca saracimea secuiésca, care trece din colo, n'are pofta se citésca gazete, mai alesu, ca nici scie citi. Vedeti DV., ca chiaru aici in marele principatu alu Transilvaniei, tôte gazetele secuiesci, de si scriu ori-ce le place, éra nu cá celea robite romanesci, moru tôte de hectica, pentruca secuii n'au nici a diecea parte de intelligentia superioare, dein cata aveti d. e. dy. sasii, care se scia ce este lectur'a, ce este diaristic'a. En, se incerce nisce romani din Bucuresci a deschide unu diariu romanescu in Pestaori in Clusiu; la momentu ar' fi dati preste fruntarie. Ministrul I. Ghic'a nu a potutu se le céra cautiune, pentruca prin constitutiunea din a. 1866 e desfientata ori-ce cautiune; se pote inse, ca dela nisce inimici declarati le va fi cerutu vre-o garantia personale; noi inse nu credemu nici acésta. DV. vedeti bine, ca in România essu, afora de vreo 40 foi politice si ne-politice romanesci, vreo 3 francesci, 3 nemtiesci, 1 bulgarésca, 1 grecésca, 1 italiana, si cine le cere vreo cautiune? Cautiunea de acolo este Juriulu de pressa si codicele penale Napoleonu. Ei au oprit u estempu intrarea „Romanului“ preste fruntarie; si ce sunt expectoratiunile acelui diariu in contra loru, pe langa scărnavele, mojicescile si veninósele invective de tôte dilele, cate se vedu mai in tôte diariile maghiare, in contra elementului romanescu preste totu?

Rosetti au disu lui Koos: „Noue nu ne convene patriotismulu DTale.“ Fără bene a disu dn. Rosetti. Patriotismulu ungurescu convene moldavo-romaniloru tocma pe atata, pre catu convene ungriloru celu romanescu: apa si focu, séu déca ve mai place, focu si apa la unu locu. Déra sciti DV., candu a disu Rosetti acestea cuvente lui Koos? Le a disu in a. 1867, pre candu d. Rosetti se saturase de cosmopolitismu; pre candu cunoscuse deplinu portarea emigratiunei unguresci; pre candu in Pesta se taiá cu sabia in patru parti a le lumei si se ducea in triumfu noue tieri si döue mari; pe candu Candianu-Popescu ajunsese in temni'ta unguresca dela Zlatna si Aiud; pre candu comitatele Péchy se prepară se ne arunce pre toti in temni'tia; in fine pre candu Rosetti afise din documente autentice, ca pop'a Koos beuse multu sange romanescu in an. 1849, mai alesu pe Campia Transilvaniei.

Cogalniceanu n'a gonitu pe Koos din tiéra, ci l'au gonitu poporanii lui, in urmarea unor procese fără scandalose, si au cerutu assistentia politienescă in contra lui, pentru că se'i pote luá chiale besericei si se'l scótia din casele parochiali. Dupa repetitele rogari a le representantiloru besericei calvinesci, in fine prefectulu politiei capitalei a datu assistentia.

Asiá déra „Kelet“ minte, candu incurca pe Cogalniceanu in acelea scănavii ale lui Koos, éra DV. ve stă fără reu, ca ati uitatu asiá curendu actele respective, publicate in acea causa mai alesu in diariile maghiare si in unele romanesci si nemtiesci. Reu v'a pacalit „Kelet.“

Romanii numescu pe ungurii ceangai din Moldova romanii de religiunea cutare si cutare. Asiá numescu dieu aceia; déra sciti de candu? Numai si numai dela 1867, de candu ungurii numescu pe aproape trei milioane de romani Oláh aju magyar (maghiaru de limba romanescă) si az oláh e hazának galja, adeca valachii sunt ramuri uscate ale acestei patrii, adeca buni de arsu in focu. Totu mai bene „ceangau romanu,“ decatu spurcatiunile cele barbare si selbatice din Aprobate si Compilate, la care vedem, ca érasi se reintorcu unii astadi. Hei, hei, ca au sciutu ei de ce nu s'au

invoit u viéti'a odata, că acelea legi se se stergă si anulledie prin alt'a nouă, ci au lasatu că „Oláh natio“ se fia numai „miglen patiáltatik;“ că pe popi se'i pote aruncă in temnitia, ori-candu le va placé (Edictum XLII); că se -si bate jocu de religiunea si de serbatorile loru, cumu au si inceputu in Ardealu (Part. I tit. 9 crt. I); că se pote inchide si pe episcopi (oláh Vladica. P. I tit. I. art. 9 de 1655), cumu au amerintiatu pe repaus. metropolitu Al. Siulutiu.

„Romanii sunt tirani pe intrecute.“ Din cau-sa tiraniei romanesci emigra pe fia-care anu cu mii, nu numai romanii, ci si secui multime nenumerata, si chiaru sasi cu sutele, si nemti, franci, italiani, si -si asternu culcusiu in România. Si catti romanii emigra din România in Ungaria si in Transilvania? Nici dice pe ani; ca-ci, candu ajungu la hotaru numai că treatori spre alte tieri, ii apuca florile de libertatea nostra cea de aici. In capital'a Romaniei numerulu protestantiloru eră pana pe la 1850 vreo 500; astazi sunt preste 5 mii, era catholicii s'au imultit preste 15 mii, totu din cau-sa tiraniei romanesci. Déra inca jidovii cei tiraniti, inplati, beliti de vii, din cincideci de mii se facura aprópe la 200 de mii. Mei, mei, ce tirania mei! Si „Kelet“ mai are frunta se amerintie cu jurisdictiunea consularia, éra „Kr. Ztg.“ ia acea amerintiare de moneta sunatória. Pe cele sipte poteri garante, séu pe cine? Nu se mai faca de risu.

Rosii aduna impregiuru de sine pe tribunii din Ardealu, era Albii nu. Nu'i aduna nici unii si nici altii, ci numai catu dau ospitalitatea, pe care vi-o dau si vóue, la sutele de teneri trecuti prin scóle, carii in vechi'a loru patria n'au unde se -si plece capulu, si sunt siliti a emigrá pe fia-care anu in numeru considerabile, intre sfröie de lacrime ale mamelor, si intre blasteme infricosiate, pe care candu le audi, ti se scola perulu maciuca. Numai de candu scimu noi, că de 35 de ani, au emigrat, anume din Transilvania, celu mai pucinu diece mii de studenti romanii din diverse scóle si clase, era dintre poporu aprópe de diece ori pe atatia *). Nu este tienutu, nu este opidu si urbe mai mare; nu e clerus si monastire, nu e mai nici o ramura de comerciu si industria, cumu si de functiuni publice, unde se nu află ardeleni si p'intre ei catté unu banatiénu; era déca-i intrebi, candu si cumu au trecutu din colo, unii iti respondu suspinandu, altii injurandu si blastemandu. Dară ce e dreptu, amu auditu blastemandu si pe unii secui, carii credindu, ca suntemu si noi din ai loru, ne dicea, „Akár mily rozzsal legyen idegen földön, de mégis leg rozzszabb nállunk oda haza. Az Isten verte volna meg a mi“ Mergeti de vorbiti cu ei in Bucuresci, Ploiesci, Buzeu, Brail'a, Galati etc., pentru că se'i auditi cu urechile vóstre. Veti află si de acei ingrati că Oroszhegyi si Koos, secui si sasi, cari injura barbatesce pe romanii, déra totu asiá de barbatesce aduna la galbini, lire si napoleoni, si cumpara case. Bine se ve insemnat: Multime mare de secui si secuience trecu prin vam'a cucului, adeca fora nici unu passaportu. Sciu chiaru si duoipopi sasesci, carii au trecutu din colo si au intrat in servitiul statului romanescu, dupace au acatiatu popi'a de cuiu.

Acestea tôte sunt fapte si impregiurari, care se potu comprobă ori-si candu prin documente authentic scrise, si prin mii de martori. Noi suntemu aici la fruntaria tieriei, avemu ocasiuni nenumerate de a le cunoșce din propri'a experientia. „Kr. Ztg.“ insa este acilea; are consangeni si amici de ai sei mai in tôte oppidele si urbile Romaniei, comercianti, apothecari, medici, inca si functionari de statu, cativa tipografi etc. Cu atatubate mai multu la ochi, déca „Kr. Ztg.“ reproduce in colonele sale minciuni si absurditati culese de prin diarie jidovesci si din acelea, despre care scie fără bine, ca

*) In capitala una suburbie intréga e locuita numai de ardeleni, romanii si secui si ceva nemti.

sunt inemice nascute si crescute, inemice pâna la cutietu, ale natuinei romanesce preste totu si in specie ale statului romanescu. Nu ca döra noi amu tiené pe connationalii nostri din Romani'a de inteleptii pamantului si ca 'iamu classá in vreunu rangu de santi, nici-decum; atata in se sustinem in deplina cunoscinta de causa, ca ei n'au trebuinta se invetie dela publiculu diarielor din Clusiu si Pesta nimicu pe lume, nici sciintia, nici arte de a gubernă, nici humanitate, nici moralitate. Voru invetia dela ori-care altu poporu europenu, numai nu dela alu Ungariei si alu Transilvaniei.

„Kelet“ afia, ca nici una din partitele romanesce nu iubescu pe maghiari. Noi din parte-ne l'amu poté asecurá pe onórea nostra, ca romani iubescu pe maghiari intocma, exactu pe atata, pe catu iubescu maghiarii pe romani, si pre catu iau iubitui ei, de candu s'au pomenit unii langa altii. Acésta li-o poté comunicá si „Kr. Ztg.“; ca-ci a-deveru le va spune.

„Gazet'a.

Processulu maresialului Bazaine.

REPORTULU

dlii Generalu de Revière.

(Urmarea si finea partii I-me.)

Batalia dela Saint-Privat. — Batalia acésta este insemnata pentru ca de aci incepe in fapta responsabilitatea mare a comandantului supremu pentru pierderile neasteptate ale trupelor francesc. — „Armat'a nostra, dice reportulu, era asediata in buna ordine pe pozitionile sale alese in giuri de St-Privat; gard'a si artileria de rezerva era grupata la Saint-Quentin. Asceptam pe primul firmu atacul inimicului. Atacul incepù in 18 Aug. pe la 11 ore, si se prelongi preste tota diu'a prin o seria de asalturi, a caror'a intensitate mergea crescundu spre partea drepta. Preccum indicau tote poterile inmultite ale inimicului se dirigeau spre arip'a acésta a armatei noastre, care singura numai potea se fia respinsa si incunjurata. Trei corperi de armata numerandu impreuna la nouadieci mii omeni cu douasute opt-dieci de tunuri, se reunira pentru de a navalii asupra alu siptelea corpu (francesu), care nu le poté opune mai multu de catu 26,000 omeni, 78 de tunuri reu aprovisionate, si nici macaru o bateria de mitailleuse, pe unu terenu de admiratu propice pentru intrebuintarea acestei arme noua. Resistintia maresialului Canrobert fu eroica; elu ar' fi triumfatu preste poterile inimicului, déca gard'a si artileria de rezerva i-ar' fi fostu tramise la tempu intru ajutoriu. Inse pentru de a intrebuinta oca-siunea favorabila, ar' fi trebuitu, ca comandantele supremu, care singuru dispunea preste reserve, se fi fostu in positia de a si poté da socotul'a exacta asupra situatiunei. Cumu si-ar' fi si potut'o da inse, dupa ce deabia la 3 ore dupa amédiu a paratu quartirilu seu generalu si tota diu'a nu a aparutu pe campulu de batalia? Acésta conduita straordinaria intr'unu momentu in care se incinse lupt'a incarnata, care avea se decida asupra sorteii armatei dela Metiu si asupra resbelului, cere a fi esaminata mai deaproape.

Maresialulu Bazaine a fostu tienetu prin multe depesie ale lui Canrobert in curinte in modulu celu mai completu si continuu despre progressele atacului dirigentu contra dreptei armatei sale, ad: contra corpului alu 6-lea de armata, a fostu insemnatu despre lips'a de artilleria si munitiune a acestui corpu. Cu tote aceste Bazaine nu a satisfacutu cerintelor intetitore ale gen. Canrobert si iau tra-misul numai doua baterii de rezerva, ceea ce nici-decum nu corespunde gravitatii situatiunii despre care a fostu catu se poté de bine informatu. De-abea pe la 3 ore, a dilei bataliei decisive dela St-Privat, se pune maresialulu pe calu, si nu ia cu sine nici macaru pe siefulu statului seu maioru, ci numai vreo-cativa oficeri, calaresce pana la Saint-Quentin, observa de acolo din departare mare cateva pozitioni si se intorce inderetu, candu intalnindu pe oficerii de ordonantia ai gen. Bourbaki le dise, ca totalu s'au finit, er' aratandu cu degetulu pe o trupa de soldati cari fugeau spre Metiu dise: „Ce poti face cu asemenea trupe? In cursul intregei dile maresialulu remane surdu la tote rogarile comandantilor strimitorati si sera relata imperatului, ca trupele noastre s'ar' fi obtinutu necontentu in pusetiunile sale. „Este evidentu, dice reportulu, ca nu i se poté face unui generalu din

aceea o crima ca a pierdutu o batalia. Dér' déca vedemu, ca maresialulu Bazaine nu da nici unu ordinu facia de rogarile repetite si din ce in ce mai pressante ale maresialului Canrobert, si-lu lasa se-lu strivescă inimiculu fara ai tramite nici celu mai micu ajutoriu, cumu amu poté se nu-i ceremu socotul'a despre acésta culpabilă neactivitate a sa, despre sange versatu insedaru, despre pierdere, armelor nóstre, preludiulu desastrului final! — Pentru ce a statu elu departe de teatrulu unde se batea cea mai mare batalia a tempilor moderni, precandu regale Prusiei conducea elu insusi in persoana ataculu, despre ce insusi maresialulu a in-cunoscintiatu pe imperatulu?

Noua retragere. In demaneti'a dilei urmatore in care se decide noua retragere, maresialulu mangaia pe oficirii, cari venise la elu, ca se-si ied ordinile si cari ei istorisiră tristele evenimente din diu'a precedenta cu cuvintele caracteristice: „Nu ve machiniti, acésta misericordie de retragere totu era se o faceti mane demanetia; acum va se-o faceti cu 12 ore inainte.“ Este evidentu ca maresialulu Bazaine era decisu dela inceputu a nu parasi Metiu, si de aceea, lasandu tote cele-lalte la o parte, a fostu cu atatu mai culpabilu, ca s'a angajatu in 18 la o batalia. Bazaine asia d'er' a voit u se accepte intre murii cei tari ai fortaretii Metiu sosi-re catastrofei politice, care parea neavitabila. Pusetiunea politica a maresialului era favorabila; denumitul's'a elu de comandante en chefu mai multu in urm'a staruintielor membrilor opositionei parlamentare!

Inca in 20 Aug. insemnatu Bazaine pre imperatulu intr'o depesia transmisă la Verdunu prin paditoriu Braidy, ca are de cugetu a-si continua mersulu catra nordu si a strabate preste Montmedy si Sedan la Châlons. Cateva ore mai tardiu inceerasi imperatului si totu-odata la Parisu, ca ar' fi trebuitu se ocupe pozitionea in apropiare de Metiu, spre a face posibilu trupelor unu repausu si ale ingrigi cu proviantu si munitiune; inimiculu cresce giurum impregiuru la numeru: elu (maresialulu) va relatá mai deaproape despre marsiulu seu in direc-tiunea nordica, „dér' a poté cumva continua fara vre-unu periculu pentru armat'a s'a.“ Reportulu descoperi si dovedește contra-dicerile cari le con-tiene aceste diferite depesie ale lui Bazaine si ca suntu scrise in doua sensuri. Dilele urmatore se petrecu lenga Metiu cu restauratiunea armatei. Pre neacceptate s'a afilat la gar'a din Metiu unu trans-portu retacitu de 4 milioane cartusie. Bazaine numai cu greu s'a potutu decide, fiindu imboldit u de cei d'impregiurulu seu a aduce la cunoscinta armatei surprinderea acésta placuta. — Comunica-tiunea cu armat'a din Châlons. Intru aceea inca in 18 tramise Bazaine pe maiorele Magnan si pe intendantele Preval la Châlons, cu scopu de a deslusii situatiunea s'a imperatului si maresialului Mac-Mahon. Magnan avea se reporteze, ca Bazaine voiesce se apuce calea preste Montmedy, er' inten-dantul Preval i s'a spusu ca tote proviantele se fia adunate in giuri de Longuyon. Acesti nuntii in adeveru plecara din Metiu inca in preser'a ba-talie dela St-Privat; tramitera loru era pentru casulu, ca candu inimiculu ar' fi fostu batutu. Tramisii lui Bazaine sosira la Châlons tocmai in mo-mentul acela in care se decisese acolo intr'unu consiliu de resbelu ca armat'a dela Châlons se mérge maresialului Bazaine intru ajutoriu. Immediat dupa acésta decisiune se reintorse Magnan la Metiu si neaperatu factu maresialului unu reportu atatu de importantu; depunerile lui Magnan ca martor in se suntu asia de nedeterminate si in multe puncte asia de gresite, incat nu potu cadé in cumpena. Din alte fontani se poté dovedi catu de insemnatu a fostu missiunea acésta si acumu se temea maresialulu Mac-Mahon, ca armat'a din Châlons s'ar' poté intardia cu ajutoriulu, de-órace credea ca in Metiu lipsiea proviantulu si munitiunea.

Reportulu ajunge mai departe la punctulu celu mai delicatu alu intregului procesu unde este vorba de preparatiunile pentru junctiunea armatei dela Châlons cu cea din Metiu in Montmedy. Persóna lui Mac-Mahon ese pe scen'a, care avu unu finit u atatu de tragicu. Reportulu se baséza pe depunerile maresialului Mac-Mahon inaintea comisiunei din 4 Sept. pentru de a dovedi, ca memora-t'a depesia a lui Bazaine catra imperatulu din 20 Aug. a facutu pe Mac-Mahon se intreprinda marsiulu catra Montmedy. Capitulele urmatore ale reportului se occupa cu cestiunea insemnatu, ca adeca incat a fostu informatu Bazaine despre decisiunile si pasii intreprinsi de catra Mac-Mahon incepndu dela 20 Aug. Comandantele mai ajun-sese la Metiu numai cotindu si ocolindu multu; elu

se intalnii in se pe drumu in Diedenhofen cu colon. Turnier, care in se acumă „nu-si mai poté aduce aminte,“ déca a transmisu depesie priimite din man'a lui Magnan la Metiu seu ba. S'a dovedit u in se, ca si paditoriu de padure Dechu, si agentulu de politia Hahaut si alte persoane au dusu inca intre 19 si 20 depesie la Metiu. Reportulu dice, ca depunerile martorilor Magnan si Turnier suntu forte suspecte si le biciuesce aspru. (Va urmá).

Expositiunea universale dela Vien'a.

(Urmare.)

Funtan'a turcesca. Inainte de a parasi Orientalu, si spre a termina esamenulu nostru in Turcia trebue se vorbim ceva despre diversele constructiuni care se radica in gradinile expositiei in stilulu acesta. Cu atatu mai multu ca in mediuloculu specimenurilor vietiei europene asia de animata, care se desfasura la palatulu industrialu, se gasesce cate una-data unu coltii de Orientu care surprinde prin originalitatea lui. Astufeliu este de exemplu fantan'a turcesca, seu altufeliu disa fantana Sophi'a seu Achmet, care pare ca produce asupra visitatorilor una mare sensatiune.

Redicata asupra locului celu mai frumosu a espositiunii in tota splendoru sa pitoresca fantan'a turcesca este marginita la Nordu si Sudu de unu basinu frumosu inconjuratu de unu covor de verdetia.

Faciadele suntu poleite cu bogatia si ornate cu arabescuri in reliefu.

Nisice vorandah largi, sustinute de colone duble si alu caroru capetu este acoperit u de mici cupole, dau calatorului unu adapostu in tempu de plòia. In interioru, zidurile suntu acoperite cu zugravili orientale, pe candu parquetulu dispare sub nesice covore persiane de tota frumusetie. Intr'unu cuventu acésta constructiune originala este situata admirabilu de bine, avendu pozitione lenga pavilionulu Egypten, ale carui minerale se radica de giuri in pregiuru, precum si stralucitoarele cupole ale palatului Vice-Regelui.

Acésta fantana este copia fidela si esacta a fantanei alu carui originalu este actualmente unulu din principalele ornamente ale Constantinopolului, si in fine pe frontispiciul ei, pe nesice tabl'itie verdi se poté citi una inscriptiune turcesca alu carui sensu este aproape acesta:

„Saraculu ce trece pe drumu, se in-tre, se-si insufletiesca anim'a, si se laude pe Allah dela care vinu tote darurile.“

Ar' mai fi de vorbitu despre cerculu Orientalu, si despre cafeneaua turcesca; der' totu ca si precedent'a acestea doua constructiuni au acelasi sigilu de originalitate ce caracteriza orientulu, der' n'au nimicu particularu ca se le consacramu unu studiu specialu — Va fi destulu se dicem u cerculu Orientalu de exemplu este una din cele mai principale atractiuni ale Parcului. Aci gasim u indoela in acestu palatu situat u langa galeria beleloru-arte, tote dulcetiurile si totu ce este mai bunu si mai alesu in gastronomia orientala: sorbeturi, cafele turcesci rahatlocumu, tutunuri cu mirosu frumosu, narghile, etc. si potem u mai adaugam ca cerculu Orientalu se distinge intre tote constructiunile din Parcu prin elegantia si bunulu gustu alu de-coratiunei sale.

Sectiunea Japonesa

Japonia. Cu tote ca ne-amu camu depar-tat u de galeriele interiorului palatului spre a complecta tabelulu Turciei prin constructiunile Parcului care se tinu de densa, acumu ne grabim u de reveni pentru a urma esamenulu nostru.

Astufeliu vis-a-vis de sectiunea turcesca si pentru a pastra ordinea in care directiunea generale a clasatu sectiunile, vomu intra astazi in sectiunea Japoneza.

Trebue se ne aducem u aminte ca la espositiunile trecute din Londra si Parisu, Japonezii su-pusi atunci regimului Daimiosiloru, cari erau hos-tili la orice felu de apropiare cu europeenii, din acésta causa, nu potura se puna sub ochii publicului de catu cate-va rare obiecte ale industriei sale. Aceste lacune, cumu vomu vedé mai la vale au fostu bine inplinite la espositiunea din Vien'a

Inse fiindu-ca Japonia, tiéra forte picinu cu-noscuta, desfasura acumu tote energi'a pentru a se pune in scurtu tempu, la acelasi nivelu cu nati-unile europene cele mai inaintate, credem u ca va fi nu numai folositu, ba chiaru si interesantu de a intra mai antaiu in cate-va consideratiuni tech-

nice asupra situatiunei geografice a tierei si asupra organisatiunei imperiului.

Geografia Japonului. Imperiul Japonului este situat in partea Nord-Vestu a Oceanelui Pacificu, si se compune din patru insule mari si de una infinitate de insule mai mici; despartite la Vestu prin strintorea de Coria, de continentul Asiaciu si de peninsula Coreana, la Nord-Estu, strintorea intre insulele Isurupu si Urupu formez hotarul intre Japonia si posesiunile Rusesci. La Nordu insula Krafto (Saghaliu) este in posesiunea comuna a Japoniei si a Rusiei. Si in fine la Sudu-Vestu imperiul Japonului coprinda grupulu de insule Liou-Kion. Astufelii formatu de una grupa de insule, imperiul Japonului presinta una forma lunguiatia.

Kapital'a Takio (Yedo) este situata aproape in centrulu intinderei sale longitudinale.

Considerandu distantele in ambele sensuri:

1. Acea dela Tokio pana la Kioushiu 931 kilometri.

2. Acea dela Tokio pana la Yezo 931 chilometri.

Ajungemu la cifra de 1962 chilometri, cari represinta intinderea totala dela una extremitate pana la cea-lalta a tierei.

Largimea variata intre 133 si 235 chilometri ceea ce da in termenu de midiu locu una suprafacia de aproape 7520 leghe patrate.

Organisatiunea si divisiunea Japoniei. Alta data Japonia era divisata in 9 districte care se mai sub-divisau in 85 provincie seu (Shios); dela anulu 1871, Japonia a stabilitu una noua divisiune compusa de orasie si arondismente.

Suntu numai trei orasie:

1. Tokio (Yedo cea vechia) capitala a Estului.

2. Kioto, capital'a Vestului.

3. Osaka.

Cate trele suntu carmuite de unu gubernatoru.

Vinu apoi 66 de arondismente a caroru enumeratiune fiindu prea lunga apartiene domenului Geografiei.

Noi nu relatamu de catu punctele principale. Aceste arondismente suntu administrate de catre unu prefectu numit uimiliu de imperatulu.

Catu pentru coloniele de Hokkaido, acestea suntu administrate de una comisiune speciala, era insulele de Liou-Kiou suntu guvernate de unu vice-rege numit uimiliu de imperatulu Japoniei. La aceste din urma insule a caroru capitala este Shiouri se reporta unu suveniru historicu.

Guvername mai antaiu de una dinastia regala Tensonshi care fu returnata acumu 700 ani de unu usurpatoru, care luă numele de Shun-Ten-No, insulele Liou-Kiou nu fura dependinte de Japonia de catu in anulu 1509; si numai in urma dela 1872 au fostu in definitivu incorporate Imperiului Japoniei.

(Va urmá)

Probe din dictionarul societatei academice.

(Urmare.)

capu secu—capu fora creieri—omu fora precepere: cu capitele secce cumu se te intellegi? a duce pre cineva capulu—a taiá pre cineva capulu—a se precepe: bene te taia capulu, pre noi nu ne ar fi tatiu capulu se facemu asiá; ceri de la unu copillu se lu duca capulu a face unu lucru, la care neci pre omenii maturi nu i ar duce capulu; (intre a duce pre cineva capulu, a taiá pre cineva capulu, a precepe, a intellege, etc., sunt delicate nuantie de intellessu, despre cari vedi la articlele speciali: taiare, ducere, precepere, intellegere); a intrá cuiva in capu — sau a precepe, a intrá sau incapé in mente: nu mi intra in capu cumu ai potutu perde pung'a; nu intra in capu barbarului co nu se cade a face reu pentru reu; sau a si imaginá, a si face idea fissa, a avé fantasía: a intratu nebonului in capu, co lu persecuta lumea; i a intratu in capu se se faca domnu; sau a concepe, a si face idea clara, a coprende: mai esplica te una data, co nu mia intratu bene in capu ce mi ai spusu, (vedi si la urmatóriile b) c); a bagá in capu (siesi) — a luá in mente, a intellege, a precepe: bagati bene in capu ce auditu si vedeti; a bagá altui-a in capu — sau a lu face se intellega, se precepa unu lucru,

se si faca idea clara despre acellu lucru: nu ti potu bagá inveniatu in capu; sau a i implé mentea cu fantasie, cu mentioni, cu seccature, etc.; in acestu d'in urma intellessu si: a implé, a impuiá, a impenná capulu cuiva, etc.; a si bate capulu—a si sparge capulu, a bate capulu cuiva, a bate capulu pre cineva, omu batutu lu capu, (vedi batere); muiere cu capu de barbatu, cu intelligentia de barbatu; capu mare, omu cu capu mare, omu cu mare capacitate de intelligentia; déro si: omu cu mari pretensioni de dominare: toti sunt cu capulu mare in acesta casa—toti vreu se comande, si neci unulu se se suppuna, (vedi si mai diosu la c); a face ceva d'in capulu seu, a face d'in propri'a sea precepere, fora se lu fi inveniatu sau indemnatum altulu, fora se i se fi datu ordinu, etc.; a face dupo capulu seu, si nu dupo capulu altoru-a; — proverb: capulu face, capulu trage—partitele sunt resultatulu mentei si cugetarei omului; — b) in speciale: a) memoria: a scf lectionea d'in capu, a spune celle inveniate d'in capu; multe inveniate ne scapa sau ne essu d'in capu; nemicu d'in ce aude si vede nu i scapa din capu; b) imaginatione, talentu, geniu: nemica nu ti nasce capulu; c) de si capulu, ca intelligentia, se oppune adesea la anima, ca fontana a sentirei si a affectelor moralii, cumu: omu cu capu, déro fora anima; cu tote acestea capu se applica si la espressionea sentimentelor suffletului: a pleca capulu va se dica proprie a lassá capulu in diosu pre spate, la una parte: a merge cu capulu plecatu inainte, spre drept'a, spre stang'a, etc.; déro d'in a pleca capulu—a lu lassá in diosu, essu insemnari metaforice: a) a se umili, a se suppune: inemicul, dupo mai multe bataie cumplite ce sufperi, pleca capulu si ceru pace; cu capitele plecate venimu se ne rogámu; mai bine se morimu de cătu se ne plecamu capulu cu rosine; — proverb: capulu plecatu de spata nu e tajat—prin suppunere si umilientia se inlatura mari pericule; — b) a inchiná, a adorá: capitele nostre Domnului Domnedieu se plecamu; inaintea virtutei si cei rei, celu pucinu d'in faciaría, si pleca capulu; la celle spuse de tene ne plecamu capulu, coci sante si adverrate sunt; y) a approbabá, a consentí, a se invof: toti plecara capulu si dissera asiá se fia; d) a se rosiná: la aceste vorbe verginea pleca capulu si rosi, etc.; ca oppusu la a pleca capulu este a redicá capulu, care prin urmare insemnă: a) proprie: a redicá capulu de pre capitaniu: mai redica pucinu capulu, ca se potu vedé ce ai sub barba; apoi metaforice: b) a se mundri: avuti si potenti ei redicara capulu (animos sustulerunt); y) a se rebellá, a se revoltá: tote provinciele de curreru suppuse redicara capulu, etc.; — a dă d'in capu insemnă proprie: caput movere—a miscă capulu, a scutură capulu: in dillele calde alle verei callii dau mereu d'in capu, ca se se appere de musca; éro metaforice: a) a scote d'in mente, a produce d'in propri'a sea intellegere cugetationi neasteptate: se te mirice da acestu copillu d'in capulu seu, — si ca intransitivu, a se produce, a essi din mentea cuiva ceva neasteptat: nu potu a nu me miră de celle ce dau d'in capulu acestui copillu; — apoi dupo différantele miscari alle capului ce espressioni de diférante cugete si sentimente: b) a negá, miscandu capulu inderetu; y) si d'in contra, a affirmá, miscandu capulu inainte; d) a amenitiá, miscandu tare capulu in drect'a si in stang'a: in desertu dai d'in capu, co nu me sparui eu de amenintiarile telle; e) a nu scí ce se creda, ce se dica; a fi coprensu de mirare, a fi in perplexitate, etc.: am consultatua asupra acestei cestione pre cei mai inveniatu si preceputi, déro toti au datu d'in capu, fora se mi pota dă neci una lumina; — a avé capu, pre longa insemnari mai susu espuse si celle ce se voru dă sub C. insemnă, conformu paragrafului in cestione, si: placere, voia, anima, etc.; dupo atate amare incercari, mai potu eu avé capu pentru ballu sau alte petreceri — de capulu seu, dupo celle mai susu espuse, insemnă, intre altele, si: de bona voia, dupo placulu seu; — cu capulu mare, pre longa altele, (vedi mai susu), va se dica si: mundru, obstinatu, rebellu, pertinace, (vedi si capitinosu): — a si punte in capulu—a se determiná, a vré cu orice pretiu, a se obstiná, a avé fantasía sau capritiu, (vedi si mai susu a intrá in capulu veni in capu), etc.; — 4. d'in considerarea co capulu este parte principale, essentiale: cu intellessu personale: a) mai mare, celu ce are directionea si autoritatea suprema: capulu statului—capulu terrei—domitoriu; capulu armatei—generariu, commandantele su-

premu; capulu unei companie de armati—capitulu; capulu unui ramu de administration este ministrulu; capulu de familia este sau tatalu sau bo-nulu sau strabonulu, deco traiesce; precum Christu este capu besericiei, asiá si barbatulu este capu muierei! capii conjurationei fura preusi si uccisi; capulu unei commune este primariu; b) celu destinu intr'una localitate prin posetionea sea sociale, notabile: capii E-diloru venira toti la Cesare; y) in genere, auctoriu, incepitoriu, indemnatoriu: punti deco i connoscerti, pre capii acestor desordini, éro nu instrumentele loru; — in acestu senguru intellessu, capu are de regula plurariu in 1: capi; déro cu multa elegantia se poate applicá, chiaru la acestu intellessu, si plurariu classicu capite, ca si in latin'a: capita conjurationis securi percussa = capitele conjurationei fura uccise cu securea; in asseminea casu Latinii concorda adesea caleficativulu referitoriu la capu cu intellessulu, nu cu form'a cuventului capu: capita conjurationis percussi (si nu percussa, cumu ar cere form'a capita);

(Va urmá).

„ALBINA“

Institutu de creditu si economii in Sibiu.

Ne permitemu incunoscintiarea d-lor actionari ai institutului nostru, ca in sensulu publicatiunilor premerse terminulu pentru respunderea ratei a 9-a cu 10 florini de actiune este in 1 Noembre 1873.

Sibiu, 22 Octobre 1873.

Directiunea.

Concursu.

Pentru ocuparea postului de docente primariu devenit uimiliu prin abdicarea fostului docente, la scol'a gr. cat. din comun'a besericésca Sinc'a vechia se escrie alu II-lea concursu pana la 10 Noembre anulu curu.

Emolumintele suntu urmatorele:

a) salariu de 300 fl. si adeca: din interesele fondului scolastecu 250 fl. si din cass'a comunale 20 fl. v. a. pre care -i va primi in rate lunare decursive.

b) cuartieru liberu.

c) lemnenele necessari pentru incaldirea localitatilor scolare si a cuartirului de locuinta.

Condiunile suntu urmatorele:

1. Docentele se fia qualificatu dupa legile scolastice.
2. Se scia cantarile si tipiculu santei nóstre besericé gr. cath.
3. Se aiba cunoscintia si din limb'a maghiara si germana.

Concurrentii pe acesta statiune pana la terminulu susu presipu voru avé a-si substerne suplicele provediute cu cartea de botezu, atestatu despre absolvirea cursului preparandiale pre cumu si despre occupatiunile de pana acum — catra venerabilulu officiu vicariale gr. cath. in Fagarasiu.

Datu din partea senatului scolastecu gr. cath. alu comunitatiei. Sinc'a vechia in 26/10 1873.

Senatulu scolastecu sus-2—3 amentitu.

Tocma esii la lumina in depusulu societatei biblice britanice si din tieri straine la

A. Reichard et Cnia,
Cand'a Strat'a 6 in Clusiu

Bibli'a séu sant'a scriptura
A TESTAMENTULUI VECIU SI NOU,
in octavu, in limb'a romana intr'unu tomu, legata cu pele, pretiulu 1 fl 30 cr.; aceeasi in pele fina cu foiale aurite 2 fl. 75 cr. N. B. Comande in pretiu de 5 fl. se executéza fora spese.

Cu tota onórea se subsémna

1—6

A. Reichard et Comp.

Cursurile

la bursa in 4 Novembre 1873 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 43	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	9 „ 12	„

Editiunea: Cu tipariul lui

IOANE GÖTT si fiu HENRICU.